
OBSAH

ÚVOD	11
SEVEROÍRÁNSKÉ KMENY	15
Původ a dělení severoíránských kmenů	15
Skythové	19
Sarmati	27
Kultura Pazyryku	34
Massageti, Sakové, Jüe-č'	36
Kušáni	38
Parthové	40
Bojová taktika severoíránských kmenů	42
KOČOVNÉ KMENY ALTAJSKÉ JAZYKOVÉ RODINY.....	47
Dělení kočovných kmenů altajské jazykové rodiny	47
Počátky kmenů hovořících turkickými (tureckými) jazyky	48
Šíření turkických (tureckých) kmenů po Eurasii	51
Rasové a jazykové dělení turkických (tureckých) kmenů	52
HUNOVÉ	54
Říše Hunů Siung-nuů	54
<i>Utváření říše, boje s Čínou</i>	54
<i>Krise a zánik říše</i>	62
<i>Nástupnické říše v Asii</i>	67
<i>Bojová taktika Hunů Siung-nuů</i>	73
Hunové v Evropě	76
<i>Vpád do Evropy</i>	76
<i>Dvě „hunské paniky“, Attilova vláda a zánik říše</i>	78
<i>Fyzický vzhled, způsob života a kultura</i>	84
ŘÍŠE WU-SUNŮ – TAJEMNÍ EUROPOIDI	
NA VÝCHODĚ ASIE	87

SIEN-PIOVÉ	92
EPOCHA PĚTI BARBARSKÝCH KMENŮ V SEVERNÍ ČÍNĚ	97
ŽUAN-ŽUANI A AVAŘI	103
Říše Žuan-žuanů	103
Říše Avarů	105
ŘÍŠE TURKUTŮ – JEDNA Z NEJVĚTŠÍCH V HISTORII ..	108
Původ Turkutů a utváření říše	108
Turkuti v konfliktu velmocí	113
Zánik turkutských kaganátů	121
Bojová taktika Turkutů	127
Turkutská společnost a civilizace	129
TIBEŤANÉ	132
Utváření tibetského státu	132
Vrchol moci a rozklad tibetského státu	136
KAGANÁT UJGURŮ	144
ŘÍŠE JENISEJSKÝCH KYRGYZŮ	149
VELKÉ ZAPOMENUTÉ ŘÍŠE V ASII	154
Říše Sejanto	154
Karlukové	156
Türgešové	158
Kimakové	160
BULHAŘI	163
Nejstarší dějiny	163
Velké Bulharsko a rozsídlení bulharských kmenů	165
Povolžské Bulharsko	168
<i>Historie Povolžského Bulharska</i>	168
<i>Vojenské umění Povolžských Bulharů</i>	170
ŘÍŠE CHAZARŮ – VÝCHODOEVROPSKÁ VELMOC	172
Původ a dějiny Chazarů	172
Armáda, výzbroj, taktika	177

MAĎAŘI	180
OGUZOVÉ	187
PEČENĚHOVÉ	190
KYPČAKOVÉ-KUMÁNI-POLOVCI	192
Původ, šíření, vnitřní struktura říše	192
Bojová taktika, krize říše	194
Na Rusi a v Uhrách	195
DALŠÍ BARBAŘI V SEVERNÍ ČÍNĚ	198
Tanguti	198
Kitanové	201
Džürčenové	204
<i>Džürčenové a jejich říše</i>	204
<i>Bojová taktika Džürčenu</i>	208
KARA-KITANOVÉ A NAJMANI	210
MONGOLOVÉ	214
Nejstarší dějiny, společenské a kulturní poměry	214
Čingischán	216
Čingischánův zákoník a výboje po sjednocení	221
Výboje po Čingischánově smrti	227
Dokončení výbojů a rozklad říše	231
ZLATÁ HORDA	235
Zlatá horda, Bílá horda, Modrá horda	235
Vládcové Batu a Berke	237
Nástup islámu a období zmatků	241
Oslabování a rozklad. Kulturní odkaz	244
Turán – Tamerlánova říše	248
ZÁVĚR	254
Přehledy vládců kočovnických říší	259
Význam jmen některých vládců kočovníků	272
Seznam použité literatury	273
Rejstříky	276

MONGOLOVÉ

Nejstarší dějiny, společenské a kulturní poměry

Základním pramenem pro počátky mongolské říše je *Tajná kronika Mongolů* (*Монголын нууц*). Dílo je psané v mongolštině a bylo sepsáno anonymně ve 13. století. Autorem je snad Šigi-Chutuch, paradoxně Tatar, sirotek vychovaný Čingischánovou matkou Hóelün. Popisuje jednotlivé mongolské kmeny, mládí Čingischána, vytváření jeho říše a historické události do roku 1240. Český překlad vyšel v roce 2011. Období vlády mongolské dynastie Jüan v Číně popsal čínský historik Ma Duanlin. Z muslimských autorů, pišících o Mongolech, mají velký význam Rašíduddín, Džuvajní, Makrízi nebo Ibn Battuta. Cenné informace pocházejí od křesťanských autorů, kteří ve 13. století Mongolsko navštívili, Piana Carpiniho a Viléma Rubruka.

Na počátku 13. století se v Mongolsku vytvořila silná říše a byla zahájena mohutná expanze. To mělo obrovské důsledky pro život mnoha národů velké části Eurasie. Jak k tomu došlo?

Původ jména Mongol není úplně jasný. Mohlo by se vztahovat k mongolskému slovu *mong* – chrabry. Nejstarší informace o Mongolech pocházejí z 8. století, z doby panování čínské dynastie **Tchang**. V té době žili jižně od řeky Argun a při horním toku Amuru. Byli jedním z devíti kmenů tzv. **Š'-wejů**. Po zániku ujugurského kaganátu, který do poloviny 9. století ovládal území dnešního Mongolska, se mongolské kmeny začínají přesouvat na západ do Mongolska. Postupně toto území ovládly, přičemž částečně vytlačily a částečně asimilovaly zdejší turecky mluvící kmeny. V této době ale ještě nejsou označováni jako Mongolové. Celá skupina byla nazývána **Tataři**, podle silného kmenového svazu, Tatarů v užším slova smyslu. Na přelomu 12. a 13. století obývaly mongolské kmeny teritorium mezi Bajkalem a Amurem na východě a Irtyšem a Jenisejem na západě. Některé kmeny žily v lesní a lesostepní zóně

jižní Sibiře, většina ale ve stepích. V lesních oblastech se kmeny živily lovem a rybolovem, ve stepi kočovaly se svými stády. Kočovné kmeny byly mnohem vyspělejší. Zemědělské a řemeslné produkty získávaly nejčastěji výměnou za dobytek u svých sousedů. Sami si vyráběli zbraně a nářadí ze dřeva, kůže a kovů. Obchod byl v rukou kupců ze Střední Asie a čínského Západního kraje. Nejsilnějšími svazy byli **Tataři**, **Taj-čiutové** a **Kerejtové**, problematické je zařazení významných **Merkitů** a **Najmanů** k užšímu jádru mongolských kmenů. **Kerejtové** byli asi nejkulturnějším kmenem s vlastním písmem, **Najmani** používali písmo převzaté od Ujgurů. Většina Mongolů (v širším slova smyslu) uctívala Věčné modré nebe, část elity u Kerejtů byli křesťané nestoriánského směru, mezi Najmany se vyskytovali také křesťané a buddhisté.

V předchozích obdobích, kdy nebyly mezi Mongoly ještě velké majetkové rozdíly, kočovaly společně celé rody, které si pak vytvořily tábor

Mongolská jízda

(keren) kolem jurty hlavy rody. Postupně ale narůstaly majetkové rozdíly a majitelé velkých stád se potřebovali častěji přemisťovat na nové pastviny, zatímco pro drobné vlastníky to bylo zbytečné. Proto se objevil nový systém, kdy společně kočovala jen širší rodina (ail), ne už celý rod. Společnost je už feudální, její špičky tvoří chán a kočovná šlechta, nejčastěji označovaná jako nojoni nebo nojani (= pán nebo vůdce). Jinými tituly podobné úrovně byl baatur (hrdina, bohatýr) a sečen (moudrý). Stáda přešla do soukromých rukou mnohem rychleji než pastviny, kolem roku 1200 už ale i je také fakticky ovládala šlechta, která o jejich využívání rozhodovala. Tím se na ní ostatní stali závislími (araty) a byli přinuceni vykonávat pro ni různé služby. Šlechta přenechala aratům i svá stáda, aby se o ně starali, nesli za ně odpovědnost a dodávali jí hotové produkty.

Další důležitou skupinou byli nukerové, ozbrojení družiníci chánů a nojonů. Ti za své služby dostávali odměnu – obvykle určité území i s rodinami aratů – tedy obdobu evropského léna. Z válek byli přiváděni zajatci, z nichž se stávali otroci. Ti pracovali jako sluhové v domácnosti, pastevcí, někdy jako specializovaní řemeslníci.

Pozůstatky **rodové společnosti** ale v některých oblastech života přežívaly. Přetrvalo dělení na kmeny a rody, podle nichž se organizovali bojovníci. Manželství uvnitř rodu bylo zakázáno. Žena měla poměrně velkou svobodu, mladé dívky byly ale naprosto běžně unášeny jako nevěsty.

Koncem 12. století probíhaly v Mongolsku kruté vnitřní boje mezi jednotlivými rody, kmeny a kmenovými svazy o pastviny a stáda. Velkým kmenovým svazům se říkalo ulusy. V jejich čele byl chán, mající k dispozici početnou družinu nukerů.

Některým odvážným mužům se ale nelíbilo podřízené postavení v rámci rodu, a proto ho opouštěli. Říkalo se jim lidé dlouhé vůle. Protože sami bez rodu měli jen velmi slabou šanci přežít, začali se sdružovat do větších oddílů a hledali schopné vůdce pro boj proti rodům a kmenům.

Čingischán

Mongolové vstupují do historie počátkem 12. století, kdy **Chajdu-chán** začal budovat první mongolský kmenový svaz zvaný **Chamag Mongol**. Dotvořil ho **Chabul-chán**, který zahájil válku proti džürčenské říši Ťin v Číně. Ta probíhala v letech 1135–1147. V roce 1139 zvítězil nad

Džürčeny u hory Chaj-lin. Tím je přiměl skoro zastavit ofenzivu proti jihočínské říši Sung a přesunout větší síly na sever. V roce 1141 uznala dynastie Sung vazalskou závislost na Ťin a Džürčeny pak soustředili armádu proti Mongolům. Ani to nepomohlo, Mongolové zvítězili a vynutili si určité poplatky. Chabul-chánův nástupce **Ambagaj-chán** byl ale poražen a zajat Tatary, poté předán Džürčenu, kteří ho umučili. První mongolská říše se roku **1161** rozpadla.

Vnukem Chabul-chána byl **Jesüej-baatur**, který stál v čele kmene **Tajčiutů**. Podařilo se mu ukrást jednomu bojovníkovi z kmene Merkitů nevěstu **Hóelün**. Poté v čele svých Tajčiutů zastavil útok Tatarů a zabil jejich vůdce **Temüdžina**. Toto jméno pak dal svému synovi, který se Hóelün narodil brzy po únosu. (Určité problémy s jistotou otcovství měl jak Jesüej, tak později i Temüdžin – Čingischán.)

Kdy přesně se Temüdžin, později celému světu známý jako **Čingischán**, narodil, není zcela jisté. Údaje se poněkud rozcházejí, bylo to někdy mezi 1152–1162. Pocházel z kmene Tajčiutů a rodu **Bordžiginů**. Tento rod (Modrooci) odvozoval svůj původ od Šedého vlka (Börte-čino) a Krásné laně (Choaj-maral). Jeden z jejich vzdálených potomků, Dobun-mergen, se oženil s krasavicí Alan-choou. Té se po smrti manžela narodili tři synové, které měla s mužem světlých vlasů. Ten k ní přicházel otvorem pro kouř ve střeše jurty. Vyzařoval světlo, z něhož otěhotněla. Tato legenda může mít jistý reálný základ, naznačující, že se rod utvářel smíšením s příslušníky nějakého světlejšího plemene. Ostatně i jméno Alan-choa by se dalo přeložit jako Alanská krasavice, tedy příslušnice severoiránského národa Alanů. Bordžiginové se od svých sousedů dost lišili a rozhodně neodpovídají současným představám o Mongolech. Byli poměrně vysocí, se světlými nebo rezavými vlasy, modrýma očima a mohutnými plnovousy.

Počátkem 70. let pomohl Jesüej-baatur získat zpět trůn vyhnanému chánovi Kerejtů **Togrilovi**, později zvanému **Wang-chán**. Někdy v té době také zasnoubil malého Temüdžina s **Börte**, dcerou vůdce mongolského kmene Chongirátů. Na zpáteční cestě se ale setkal s Tatary. Ti ho pozvali na hostinu, při níž ho otrávil. Tajčiutové, Jesüejův kmen, se ale o zbytek rodiny odmítli starat a sebrali jí prakticky veškerý majetek. Zůstala malá skupinka dvou žen a sedmi dětí. Zoufale se protloukali divočinou, lovili ryby, ptáky, krysy. Uvnitř skupinky byly ale rozpory. Temüdžin a jeho vlastní mladší bratr **Chasar** se postavili proti staršímu

OSOBNÍ JMÉNA

- Aëtius 33, 80–83
Ammianus Marcellinus 27, 31, 77
Ardarich 82, 85
Aguda 204, 208, 209, 260
Anachuan 105, 271
Arpád 181–185, 264
Asparuch 167, 259
Ašina 101, 108, 109, 113, 123, 157, 159
Attila 12, 76, 80–85, 263, 272
- Bajan 106, 165, 271
Batu 170, 223, 227–231, 235–238, 241, 242, 265
Bičurin 54, 108, 12
Bilge-kagan 126, 131, 269
Bleda 80, 263, 272
Boňak 194, 265
Bumyn 105, 109, 110, 131, 144, 165, 268
- Čingischán 12, 152, 195, 201, 206, 214, 216–230, 234, 236, 246, 248, 265
- Džaláluddín 195, 225
Džamucha 219, 220
- Edekon 80, 81, 85
Edigej 243, 245, 246
Ellak 84, 85, 263
- Ermanarich 77
- Gatfar 72, 110, 263
Gejza 183–185, 265
- Harún ar-Rašíd 147
Hérakleios 119, 120, 166
Hérodotos 19, 27, 34, 36
Hülegü 231, 233, 238–240
- Chubilaj 231, 233, 234, 240, 265
Chuchanje I. 63, 64, 261
Chuchanje II. 67, 261
Chusrav I. 72, 110, 173
Chusrav II. 116, 118, 120
- Istemi 110, 113, 165, 272
- Jie-lü Ambagan 202, 204, 264
Jie-lü Ta-š' 210–212, 264
Justinián 33, 164
- Kaniška 39, 40, 42, 68, 265
Kapagan-kagan 124–126, 150, 269
Kara-Čurin 113, 114, 117, 268, 272
Končak 196, 265
Kubrat 121, 165, 166, 173, 259
Küčlük 224, 264
- Langdarma 141, 268
Lao-šang 58, 59, 260
- Mamaj 242–245
Marcianus 81
Mojančur 144, 145, 270
Möngke 228, 230–233, 238, 240, 265
Mo-te 55–58, 67, 68, 87, 260
Mugan 101, 109, 110, 150, 268
Muhammad 195, 212, 224
Mundzuk 80, 262, 272

- Obadia 175, 264
 Ögödej 222, 223, 227, 228, 230, 231,
 234, 237, 265
 Ralpačan 141, 268
 Rašiddudín 187
 Ruga 80, 263, 272
 Safrax 78
 Sangibán 33, 82
 S'-ma Čchien 54, 75
 Srong-bcan-sgam-po 136, 268
 Strabón 27, 30, 31, 36, 37
 Sübetej-baatur 218, 223, 225, 228–230
 Sulu 159, 160, 269
 Svjatoslav 169, 183, 188, 190, 195
 Šáhpúr II. 72
 Šelun 103, 270
 Tamerlán 170, 242, 245, 248–253
 Theoderich 82
 Theodosius II. 81
 Thorismund 82, 83
 Tchaj-cung 96, 123, 134, 136, 155
 Tchan-s'-chaj 69, 93, 26
 Tisrondecan 139, 140, 268
 Toba Guj 94, 101, 267
 Tochtamyš 242, 243, 244–246, 250–252,
 265
 Traianus 42
 Tu-man 55, 260
 Tün-čchen 59, 60, 89, 260
 Turksanat 173, 264
 Uč-elig 159, 269
 Uldin 79, 262
 Ungujmi 63, 90, 91, 271
 Uzbek 241, 242, 265
 Valentinianus III. 80, 81
 Vladimír 169, 177, 190
 Vladimír Monomach 196
 Wang-chán 217, 219, 220
 Wang-Mang 65, 66
 Wu-ti 38, 41, 59, 61, 62, 89

NÁRODY, KMENY

- Alani 28, 31–33, 43, 76–79, 82, 84, 172, 175–179, 182, 217, 231
- Arabové 125–127, 138, 147, 156, 159, 160, 172, 174–178, 191, 193
- Avaři 12, 34, 105–107, 119–121, 165–168, 172, 178, 255
- Bulhaři 51, 106–107, 110, 118–121, 163–167, 173, 177, 180–185, 190–191, 228, 259
- Bulhaři Povolžští 167–171, 175–176, 179, 188, 237–240, 258, 259
- Čičané 11, 15, 36, 48–75, 87–91, 97–101, 108, 112, 113, 116, 117, 124–128, 137, 138, 150, 156, 160, 193, 198, 203, 205, 208, 210, 234, 258
- Džürčenové 48, 143, 200–211, 216 – 219, 224, 228
- Hunové (Siung-nuové) 11, 31–33, 38, 39, 45, 46–48, 50–111, 119, 123, 125, 127, 128, 133, 154, 158, 160–163, 172, 180, 182, 255, 260, 261, 263
- Chazaři 51, 110, 114, 118, 145, 163, 166–169, 172–181, 188, 190, 263
- Jagma 47, 158
- Jazygové 30, 32
- Jenisejští Kyrgyzové 47, 50, 51, 103, 124, 126, 144, 147–153, 155, 157, 161, 266
- Jüe-č' 15, 31, 36–38, 40, 50, 56, 59, 70, 71, 87
- Kara-Kitanové 152, 194, 195, 198, 203, 201–213, 224, 264
- Karlukové 47, 121, 124, 127, 144, 156–158, 160, 162
- Kimakové 47, 160–162
- Kitanové 48, 109, 121, 124–126, 133, 137, 144, 152, 198, 201–204, 206, 208, 209, 213, 230, 258, 264
- Kušáni 11, 38–40, 42, 68, 118, 265
- Kumáni viz Kypčakové
- Kypčakové (Kumáni, Polovci) 47, 50, 56, 69, 161, 162, 177, 185, 188, 189, 191–198, 225, 228, 238, 240, 249, 266
- Maďaři 15, 172, 175, 179–186, 197, 264
- Massagetové 15, 19, 20, 30, 31, 36–4, 70, 71, 255
- Modří Turci viz Turkuti
- Mongolové 12, 15, 33, 48, 50, 52–54, 67, 69, 76, 92, 170, 171, 186, 195, 196, 201, 203, 205, 206, 209, 211–252, 255, 258, 265
- Oguzové 51, 162, 187–189
- Parthové 11, 12, 38–42, 45, 64, 68, 114, 115, 187
- Pečeněhové 47, 51, 162, 166, 176, 177, 181, 185, 188, 190, 191, 194, 266
- Polovci viz Kypčakové

- Rusové 170, 175, 193, 195, 225, 229,
235, 237, 244, 245
- Řekové 15, 22, 43
- Římané 33, 41, 44, 46, 64, 65, 71, 78,
80, 82–84, 91
- Sabirové 106, 173
- Sakové 15, 19, 20, 31, 36–38, 41–43
- Sarmati 19, 21–23, 27–33, 43–45, 77,
79, 81, 167, 255
- Sejanto 118, 121, 123, 154–156, 161,
192, 270
- Sien-piové 51, 67, 69, 70, 76, 91–101,
133, 136, 198, 201, 258, 267
- Siung-nuové viz Hunové
- Skythové 11, 15, 18–27, 29, 30, 34, 37,
42, 43, 255
- Tanguti 95, 98, 101, 142, 198–201, 224,
258, 267
- Tataři 48, 52, 53, 168, 197, 205, 214–
217, 219, 220, 235, 238, 239, 244, 245,
251, 252
- Teleskové 47, 51, 103–105, 109, 118,
121, 150, 154, 156
- Tibetané 47, 48, 57, 61, 67, 68, 96–101,
117, 123, 126, 132–143, 145, 147–150,
158, 198, 199, 255, 267
- Tungchu 49, 50, 54, 56, 92
- Türgešové 47, 124, 125, 158–160
- Turkuti 11, 12, 46, 47, 51, 53, 70, 72,
73, 101, 105, 106, 108–131, 133, 137,
138, 144, 146, 150, 152, 154–159, 161,
162, 165, 173, 174, 187, 194, 202, 255,
258, 268
- Ujgurové 47, 49, 51, 53, 103, 106, 117,
119, 121, 123–127, 139, 141, 142,
144–148, 150–157, 161, 199, 211, 214,
224, 231, 256
- Wu-chuani 56, 61–63, 67, 68
- Wu-sunové 50, 57, 59, 63–65, 69,
87–91, 93, 271
- Žuan-žuani 70, 71, 91, 94, 101, 103–
105, 109, 144, 154, 256–258, 270
- Žungové 49, 50, 53, 54, 132

ZEMĚPISNÉ POJMY

- Afghánistán 39, 72, 73
Altaj 18, 19, 34, 50, 109, 115, 119, 129,
156, 161
Aralské jezero 39, 76, 211
Arménie 41, 114
Asie Centrální 163, 234, 255
Ázerbájdžán 240, 242
- Bagdád 232, 239, 240, 252
Bajkal 151, 155, 214
Baktrie 19, 40, 70, 163
Balasagun 211
Balch 125, 163
Balchaš 50, 87, 156, 246, 248
Bišbalyk 148
Byzanc 12, 80, 81, 106, 107, 114, 116,
118–121, 164, 167, 168, 172–177, 181,
183, 185, 186, 190, 191, 194, 211, 240,
241
- Černomoří 19, 20, 23, 30, 51, 76, 79,
106, 163, 172, 173, 176, 190, 193
Čchang-an 95, 99–101
Čína 12, 50, 54, 57, 59–75, 90–92, 101,
102, 113, 117, 119, 121, 123, 125–128,
136–142, 145, 147, 156, 159, 160,
199–202, 205, 210, 256
- Dněpr 30, 31, 78, 190
Dněstr 78
Don 29, 30, 33, 77, 164, 167, 180, 181
Donaj 20–22, 31, 32, 76, 106, 181, 191,
193
Džúngarsko 87, 121, 127, 144, 158
- Edzin-aj 199, 201, 224, 226, 227
Ferghana 36, 38, 61, 87, 138, 156, 159,
211, 250
Gobi 54, 61, 141, 211
- Chánbalyk 234
Chórezm 168, 175, 189, 194, 194, 201,
211, 212, 224, 226–228, 240, 250, 251
Chotan 67, 72, 104, 137, 139
Chuang-che 48, 49, 54, 101, 133, 198
- Indie 19, 39, 57, 68, 71, 133, 136
Írán 19, 57, 64, 188, 232
Irák 23
Irtyš 68, 155, 161, 212, 234
Issyk-kul 37, 87, 88, 91, 118
- Jarkend 39, 63
Jenisej 17, 149, 214, 246
- Kalka 170, 196, 225, 243
Karakorum 225, 226
Karašahr 72, 104, 118, 125, 147, 154,
250
Kašgar 39, 67, 72, 104, 125, 137, 147,
156, 211
Kavkaz 19, 20, 173, 174, 195, 196, 225,
240, 251
Kazachstán 17, 87, 249
Konstantinopol 80, 106, 120, 165, 166,
174, 190
Kuča 72, 104, 137

Kyjev 169, 176, 177, 190, 191, 195,
196, 229, 237, 241–245

Kyrgyzstán 16, 87

Lehnice 228, 229

Makedonie 22, 167

Mandžusko 144

Minusinská kotlina 16, 18, 149

Mongolsko 18, 34, 49, 52, 56, 57, 67,
87, 93–95, 103, 105, 109, 117, 124,
126, 130, 139, 151, 154, 155, 161, 201,
214–234, 255

Moskva 243–247

Ordos 49, 54, 56, 60, 76, 94, 100, 121,
122

Ordu-balyk 141, 147, 148, 151

Orchon 93, 130, 131, 144, 210

Parthie 41, 64

Peking 95, 205, 206, 234

Persie 12, 19, 29, 35, 71, 72, 114, 119–
121, 211, 250

Podněpří 21, 23, 30, 106, 166, 242

Povolží 29, 31, 52, 110, 118, 168, 188,
247

Řím 40, 41, 79

Samarkand 157, 211, 212, 245, 249,
251, 252, 253

Sedmiříčí 59, 69, 87, 91, 117, 118, 156–
161, 188, 194, 211, 212, 223

Sibiř 16–18, 48, 50, 69, 94, 151, 168,
180, 215, 223, 246, 247, 255

Střední Asie 19, 29, 35, 50, 51, 57, 104,
125, 126, 138, 151, 159, 211, 215

Tádžikistán 16, 39

Talas 64, 127, 138, 156, 157, 160, 234

Tibet 132–143, 147, 149, 151, 255

Ural 16, 17, 31, 180, 246, 251

Volha 171

Východořímská říše 33, 80, 83, 106,
114, 211

Zakavkazsko 121, 174, 250

Západořímská říše 81, 83

Západní kraj 66, 68, 100, 137, 138